

DECIZIE

20 august 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii Ion Druță, Nadejda Toma,
Constantin Alerguș, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Biroul vamal Leușeni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ștefan Cocieru împotriva Biroului vamal Leușeni cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea drepturilor de import încasate în surplus, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Biroul vamal Leușeni și menținută hotărârea Judecătoriei Hîncești din 10 decembrie 2013, prin care acțiunea a fost admisă integral,

c o n s t a t ă:

La 14 noiembrie 2013, Ștefan Cocieru a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Leușeni cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea drepturilor de import încasate în surplus.

În motivarea acțiunii reclamantul Ștefan Cocieru a indicat că la 13 septembrie 2013, a prezentat la postul vamal Leușeni-Albița pentru vămuire în regimul vamal de import definitiv o unitate de combină de recoltat și treierat marca Class, tip Dominator 86, anul fabricației - 1987, pe care a achiziționat-o în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 07 septembrie 2013, la prețul de 9000 Euro.

Menționează că combina menționată a fost prezentată organului vamal, fiind însoțită de setul complet de acte necesare vămuirii: contractul de vânzare-cumpărare din 07 septembrie 2013, declarația de export din comunitatea europeană nr. 13ROCR2100E0031992 din 12 septembrie 2013, adeverința, certificat, etc. suficiente pentru stabilirea valorii în vamă a bunului importat, încasarea drepturilor de import și acordarea liberului de vamă.

Susține că valoarea în vamă declarată a combinei, reieșind din starea tehnică a acesteia, a constituit 9000 Euro, fiind confirmată prin actele de însoțire, însă din motive incerte, organul vamal, la momentul vămuirii, a procedat la revizuirea valorii în vamă a combinei în sensul majorării nejustificate a acesteia.

Afirmă că la solicitarea sa de a perfecta declarația vamală de tranzit pentru vămuirea combinei la un post vamal intern, după o eventuală evaluare suplimentară a acesteia, după suportarea cheltuielilor pentru perfectarea de către brokerul vamal a declarației de tranzit, inspectorul vamal i-a refuzat categoric fără nici o explicație.

Invocă că organul vamal, în mod ilicit și abuziv, a reevaluat valoarea în vamă, majorând-o până la 20021 Euro.

Mai invocă că reieșind din valoarea majorată a combinei importate, organul vamal a încasat de la el și taxa pentru proceduri vamale în quantum majorat, astfel, lezându-i grav drepturile și interesele legitime.

Menționează că organul vamal nu i-a prezentat actul de inspecție sau un alt act emis în temeiul deciziei de majorare a valorii în vamă a combinei, precum și nici copia declarației vamale aferente.

Susține că organul vamal a admis o derogare gravă de la normele legale, determinând nejustificat valoarea în vamă a utilajului importat prin aplicarea directă a metodei nr. 6 (de rezervă), fără a lua în considerație actele prezentate de declarant, precum și a ignorat principiul consecutivității.

Afirmă că prin derogare de la prevederile pct. pct. 13 și 14 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 600 din 14 mai 2002, organul vamal nu a solicitat importatorului SRL „Acit-Trans” sau brokerului vamal acte sau informații suplimentare exacte și concrete necesare pentru confirmarea valorii în vamă a combinei importate.

Mai afirmă că conform pct. 16 din Regulamentul menționat, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căroră perfectare vamală a efectuat-o anterior. Totodată, autoritatea vamală poate prezenta declarantului informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, însă într-o formă depersonalizată, care asigură respectarea confidențialității datelor folosite (adică evitându-se menționarea vânzătorului, cumpărătorului, declarantului și celorlalte date care ar putea permite identificarea tranzacției).

În speță, însă, organul vamal nu a demonstrat asemenea informații și date justificative, ci, unilateral și de o manieră voluntaristă a procedat la modificarea valorii în vamă a combinei cu scopul de a încasa de la el drepturi de import în quantum majorat.

Invocă că conform datelor din actele de proveniență și însoțire a combinei, valoarea în vamă a fost declarată corect și exact în sumă de 9000 Euro, iar conform metodei 1 de determinare a valorii în vamă, suma drepturilor de import urma să constituie 31577,15 lei. La decizia unilaterală a organului vamal, valoarea în vamă a mărfii a fost majorată nejustificat până la suma de 343000 lei.

Conform metodei nr. 6 de determinare a valorii în vamă, aplicată nejustificat și ilicit de organul vamal, suma drepturilor de import majorată a constituit 70246,40 lei, iar diferența sumei drepturilor de import majorate și încasate ilicit, conform chitanței de percepere a obligațiunilor vamale de la persoanele fizice seria AB nr. 854897 din 13 septembrie 2013, constituie 38669,25 lei.

La 20 septembrie 2013, reclamantul a expediat în adresa Serviciului Vamal și Biroului vamal Leușeni o cerere prealabilă, prin care a solicitat constatarea ilegalității acțiunilor și deciziei inspectorului vamal al Biroului vama Leușeni din 13 septembrie 2013 cu privire la modificarea unilaterală și nemotivată a valorii în

vamă a combinei importate, anularea deciziei de majorare a valorii în vamă din 13 septembrie 2013 ca ilegală și neîntemeiată și restituirea sumei drepturilor de import încasată excedentar în baza deciziei ilegale de majorare a valorii în vamă din 13 septembrie 2013.

Prin răspunsul din Serviciul Vamal nr. 28/11-12335 din 21 octombrie 2013 cererea sa a fost respinsă.

La fel, prin scrisoarea Biroului vamal Leușeni nr. 1533 din 18 octombrie 2013 cererea prealabilă a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin urmare, solicită constatarea ilegalității acțiunilor și deciziei inspectorului vamal al Biroului vamal Leușeni din 13 septembrie 2013 cu privire la modificarea unilaterală și nemotivată a valorii în vamă a combinei importate, obligarea Biroului vamal Leușeni să aplice metoda de bază la calcularea valorii în vamă a combinei importate, conform prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, obligarea Biroului vamal Leușeni să recalculeze drepturile de import plătite de către el la importul combinei, cu restituirea drepturilor de import majorate și achitate excesiv în sumă de 38669,25 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești din 10 decembrie 2013 acțiunea a fost admisă, a fost constatăată ilegalitatea acțiunilor și a deciziei inspectorului vamal și a Biroului vamal Leușeni din 13 septembrie 2013 privind modificarea unilaterală și nemotivată a valorii în vamă a combinei importate de către Ștefan Cocieru în baza contractului de vânzare-cumpărare pentru un vehicul folosit din 07 septembrie 2013, a fost obligat Biroul vamal Leușeni să aplice metoda de bază la calcularea valorii în vamă a combinei importate de către Ștefan Cocieru, conform prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal și să recalculeze drepturile de import plătite de Ștefan Cocieru la importul combinei conform chitanței de percepere a obligațiunilor vamale de la persoanele fizice din 13 septembrie 2013, cu restituirea drepturilor de import majorate și achitate excesiv în sumă de 38669,25 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014 a fost respins apelul declarat de către Biroul vamal Leușeni și menținută hotărârea primei instanțe.

La 07 aprilie 2014, în termenul prevăzut de lege, Biroul vamal Leușeni a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel.

Recurentul Biroul vamal Leușeni, în motivarea recursului, a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală.

Menționează că organul vamal a stabilit că setul de documente prezentat de către intimat nu confirmă pe deplin veridicitatea datelor privind valoarea în vamă declarată, astfel încât existînd neconcordanțe în ceea ce ține de valoarea mărfii indicată în actele prezentate de către intimat.

Susține că din motivul că intimatul s-a aflat în imposibilitatea de a prezenta actele, ce ar confirma prețul indicat în factură, contractul de vânzare-cumpărare și, anume, documentele bancare de plată (dacă factura este achitată); precum și alte documente de plată și/sau contabile ce confirmă valoarea mărfurilor; documentele de transport: contractul de asigurare a mărfurilor și polița de asigurare, factura de

trăsură sau calculul oficial autentificat al cheltuielilor de transport, organul vamal a determinat de sine stătător valoarea în vamă în baza metodei de rezervă.

Afirmă că la determinarea valorii în vamă a mijloacelor de transport uzate prin aplicarea metodei de rezervă, organul vamal se va baza pe valorile în vamă determinate anterior, pentru același model și marcă, ajustată în funcție de starea tehnică și anume: anul fabricării, kilometrajul parcurs, dotarea mijlocului de transport, antrenarea anterioară în accident rutier, inundarea sau orice alte deteriorări.

Invocă că în cazul în care nu au fost stabilite importuri anterioare a mijloacelor de transport de același model și marcă, pentru compararea valorii în vamă anunțată, organul vamal va utiliza și informațiile disponibile referitor la ofertele de pe piața externă destinate pentru export (site-uri specializate sau cataloagele comerciale). În acest caz, valoarea mărfii identificată pe piața externă se va rectifica cu nivelul reducerii admisibile (10 la sută) și cu includerea cheltuielilor aferente transportării mărfii până la locul de introducere pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Mai invocă că organul vamal a acordat posibilitatea intimatului de a prezenta acte pentru aplicarea consecutivă a metodelor de determinare a valorii în vamă, însă de către intimatul Ștefan Cocieru nu a fost prezentată informația și documentele necesare, respectiv în situația creată organul vamal a aplicat metoda de rezervă.

Prin referința depusă la 02 iunie 2014 Ștefan Cocieru a solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârilor judecătorești.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Prin scrisoarea din 04 martie 2014, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 20 februarie 2014.

Însă, ținând cont de faptul că la actele pricinii nu sunt date privind recepționarea de către recurent a deciziei contestate, instanța de recurs consideră recursul depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 iulie 2014 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Din actele pricinii s-a stabilit că Ștefan Cocieru s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Leușeni cu privire la anularea deciziei de majorare a valorii bunului și restituirea drepturilor de import.

Prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii în fond a admis acțiunea lui Ștefan Cocieru, concluzionând că acțiunile și decizia inspectorului vamal și Biroului Vamal Leușeni din 13 septembrie 2013 privind modificarea unilaterală și nemotivată a valorii în vamă importată de către Ștefan Cocieru în baza contractului de vânzare-cumpărare pentru vehicolul folosit din data de 07 septembrie 2013, obligînd Biroul Vamal Leușeni să aplice metoda de calcul valorii în vamă a combinei importate de Ștefan Cocieru potrivit prevederilor art. art. 10 alin. (2) și 11 a Legii cu privire la tariful vamal și să recalculeze drepturile de import plătite de Ștefan Cocieru la importul combinei conform chitanței de percepere a obligațiunilor vamale de la persoanele fizice din 13 septembrie 2013 cu restituirea drepturilor de import majorare și achitate excesiv în sumă de 38,669,25 lei.

Instanța de apel a fost de acord cu soluția pronunțată de prima instanță.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, conchide că atât instanța de apel, cât și prima instanță au stabilit circumstanțele raportului juridic litigios și legal au emis o soluție de admitere a acțiunii.

S-a stabilit că intimatul Ștefan Cocieru a importat definitiv din România la 13 septembrie 2013 o unitate de combină pentru recoltat și treierat model CLASS, tip Dominator 86, af 1987, pentru care a achitat conform chitanței de percepere a obligațiilor vamale de la persoane fizice Seria AB cu nr. 854S97 din 13 septembrie 2013 suma de 70 246,40 lei (f.d.10).

Conform art.5 alin.(2) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997, codul și condițiile de declarare a valorii în vamă introduse și scoase de pe teritoriul vamal, precum și forma declarației se stabilesc de către guvern în conformitate cu legislația și cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Deci, potrivit Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat prin Protocolul din 08 mai 2001, ratificat prin Legea nr. 21S-XV din 01 iunie 2001, taxele vamale se evaluează la valoarea reală care este valoarea de tranzacție.

Conform art. 10 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997, valoarea mărfii introduse pe teritoriul vamal se determină prin următoarele metode: a) în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit; b) în baza valorii tranzacției cu marfa identică, c) în baza valorii tranzacției cu marfă similară; d) în baza costului unitar al mărfii; e) în baza valorii calculate a mărfii; f) prin metoda de rezervă.

Astfel, Colegiul remarcă că, principala metodă este metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă. În cazul în care metoda principală nu poate fi aplicată, se folosesc alte metode. Fiecare din metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin metoda precedentă.

Conform art.8 alin. (3) al Legii cu privire la tariful vamal, oferă dreptul autorității vamale să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicând consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de lege în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant

(importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și /sau nu sînt suficiente.

După cum rezultă din actele pricinii intimatul Ștefan Cocieru a prezentat organului vamal: contractul de vânzare-cumpărare pentru un vehicul folosit din 07 septembrie 2013 (f.d.6); certificatul de atestare, fiscală din 11 septembrie 2013 (f.d.7); adeverința nr. 3-541 din 06 septembrie 2013 eliberată de Primăria comunei Orodel județul Dolj (f.d.8); declarația de export din comunitatea europeană nr 13ROCR2100E0031992 din 12 septembrie 2013 (f.d.9), pentru stabilirea valorii în vamă a bunului importat, încasarea drepturilor de import și acordarea liberului de vamă, și prin urmare, nu poate fi reținut argumentul recurentului cu privire la aceea că intimatul nu a prezentat autorității vamale actele în corespundere cu cerințele stabilite la alin. (1) art. 7 din Legea nr. 1380-XII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal.

La acest capitol, instanța de recurs conchide că instanțele de judecată corect au stabilit că recurentul Biroul Vamal Leușeni a determinat nejustificat valoarea în vamă a combinei importate prin aplicarea directă a metodei nr. 6 (de rezervă), fără a lua în considerație actele prezentate de declarant, precum și ignorând principiul consecutivității.

Totodată, s-a stabilit că Biroul Vamal Leușeni nu a solicitat importatorului SRL „A.-T.” sau brokerului vamal acte sau informații suplimentare necesare pentru confirmarea valorii în vamă a combinei importate așa cum prevede pct. pct. 13-14 ale Regulamentului nr.600 din 14 mai 2002 privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM și a perceput de la intimat suma de 70 246,40 lei.

Conform pct. 16 B din Regulamentului nominalizat, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căror perfectare vamală a efectuat-o anterior. Autoritatea vamală poate prezenta declarantului informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, însă într-o formă depersonalizată, care asigură respectarea confidențialității datelor folosite.

În astfel de circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată corect au constatat ilegalitatea acțiunilor și deciziei inspectorului vamal și Biroului Vamal Leușeni din 13 septembrie 2013 privind modificarea unilaterală și nemotivată a valorii în vamă importată de către Ștefan Cocieru în baza contractului de vânzare-cumpărare pentru un vehicul folosit din 07 septembrie 2013.

Or, conform art. 24 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pîrîtilui, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

În conexiunea celor expuse, prima instanță justificat s-a pronunțat asupra admiterii acțiunii ca întemeiată, iar recurentul Biroul vamal Leușeni nu a invocat în cererea de recurs nici un argument, care ar răsturna concluzia primei instanțe, cu

atît mai mult cã argumentele invocate în cererea de recurs au constituit obiect de studiu și în instanța de apel.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul cã decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de cãtre recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lãrgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) Codul de procedurã civilã, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de cãtre Biroul vamal Leușeni.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014 și hotărîrea Judecãtoriei Hîncești din 10 decembrie 2013, în pricina civilã la cererea de chemare în judecatã a lui Ștefan Cocieru împotriva Biroului vamal Leușeni cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea drepturilor de import încasate în surplus.

Decizia este irevocabilã din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecãtorul
Judecãtorii

Tatiana Vieru

Ion Druță

Nadejda Toma

Constantin Alerguș

Ion Corolevschi